

Publiek wordt tegenspeler in tragikomedie 'Nacht'

In deze tijd waar online voorstellingen de norm zijn, zoekt Tryater de mensen thuis op. Het tragikomische *Nacht* is een bijzondere toneelvoorstelling met monologen aan de deur.

👤 Vincent Meininger 🗨️ Ruben van Vliet

Eigenlijk zou *Nacht* in parkeergarage De Klandereij in Leeuwarden opgevoerd worden. Corona noopte Tryater om deze plannen bij te stellen. Opschorten was wat artistiek leider Tatiana Pratley betreft geen optie. „Ik ha noch nea sa de needsaak field om wat te meitsjen as no, yn dizze tiid.” De voorstelling wordt nu in aangepaste vorm deels bij de mensen thuis voor de voordeur gespeeld.

Nacht gaat over Friezen die 's nachts om verschillende redenen wakker zijn. Zoals een beveiligder die in de avonduren werkt, een journalist die in een doorwaakte nacht met een artikel bezig is, of een ziekenbroeder die palliatieve zorg verleent. „It binne ferhalen dy't reitsje, soms mei humor en altyd ferrassend. Wy brûke it wurd korona net en dochs giet de foarstelling echt oer it Fryslân fan no. Oer de lange nacht dêr't wy op it stuit mei syn allen yn sitte. En dat wy op ússels werom smiten binne.”

Het oorspronkelijke concept dateert nog van voor corona. Toen

bleek dat die voorstelling niet haalbaar was vanwege de aangescherpte coronamaatregelen, hebben Aukje Schaafsma en Karel Hermans het 'coronaproof' alternatief met de zogenoemde oprit-monologen bedacht. Van uitstel wilde Pratley niks weten. Integendeel, ze wilde het stuk, over sociaal isolement, juist graag in deze tijd opvoeren.

„As teätermakker bist ek nijsgjirich: wat docht dizze tiid mei ús en wat kinne wy dêr oer fertelle. Dit is it momint om dat te dwaan. Just no hawwe wy ferlet fan teäter en kontakt. As keunstners moatte wy ús ferbylding brûke om hjir wat mei te dwaan. Dêrneist binne de akteurs tankber dat se spylje meie. In soad kollega's sitte thús.”

Online

De voorstelling begint online, met een introductie van alle tien personages. Het beeldmateriaal is gemaakt in samenwerking met filmmaker Murk-Jaep van der Schaaf en cameraman Gerko Jonker, beiden onder meer werkzaam voor Omrop Fryslân. Pratley: „It is op lokaasje

Wannear hast foar it lêst in goed petear of in bysûndere moeting hân mei in ûnbekinde

filme. Sjochst bygelyks in broeder dy't syn pasjint fersoarget. Sa komt hiel tichteby de karakters. Tagelyk krijst in byld fan Fryslân yn de pandemy.”

Pratley is blij met hoe het project heeft uitgepakt. „Foarút tinke en kreatyf wêze bin ik no wol went. Wy hawwe foaral sjoen nei wat wol kin. Wat binne de mooglikheden foar live toaniel. Dat hat in kompakte foarstelling oplevere dêr't de spilers sels by it publyk delkomme en se rjocht yn 'e eagen sjogge.” Ze is bekend met locatietheater. Vorig jaar trok Pratley met *It gelok fan Fryslân*, haar eerste voorstelling als artistiek leider van Tryater, ook al de provincie in.

Regio's

Voor *Nacht* is Fryslân ingedeeld in vier regio's waar op verschillende avonden wordt gespeeld. De acteurs spelen elke avond meerdere keren aan een voordeur hun monoloog. Aan de voordeur vertellen de personages wat hen wakker houdt. Pratley heeft tijdens proefoptredens al een paar keer gezien dat het publiek

ook reageert op de verhalen. „Sjochst dat minsken harren iepenstelle foar in oar. It rekket. Sommigen sizze se wat werom. Dat mei fansels ek.”

De mensen krijgen een monoloog van ongeveer een kwartier aan de deur. Het publiek weet van tevoren niet welk personage aanbelt. Logistiek is het een hele uitdaging, maar de vorm maakt deze voorstelling bijzonder. „Foar de akteurs is sa deun op de minsken spylje in útddaging. It publyk wurdt eins de tsjinspiler, hawwe wy sjoen. Dat fyn ik moai. Júst yn dizze tiid. Wannear hast foar it lêst in goed petear of in bysûndere moeting hân mei in ûnbekende?”

🗨️ *Nacht* van Tryater is vanaf 7 april te zien, als eerste in de regio Leeuwarden, Harlingen en Waadhoeke. De acteurs die meespelen zijn Joke Tjalsma, Nynke Heeg, Eva Meijering, Aukje Schaafsma, Karel Hermans, Bart Harder, Denzel Goudmijn, Dimithri Postma, Luna van Drunen, Mattheus Douwes en Marjolein Ley